

Jaarverslag 2023 van de Stichting Stoomtrein Goes - Borsele (SGB)

Missie

De Stichting Stoomtrein Goes - Borsele is een geregistreerd museum dat met 220 vrijwilligers, een zo breed mogelijk publiek de spoorwegen in Nederland in de periode van 1930 tot 1950 laat ontdekken en beleven met behulp van een op elkaar afgestemde museale collectie en omgeving.

Op het museumterrein in Goes ligt de nadruk op de spoorwegen en museale voorzieningen. De museumspoorlijn geeft de beleving weer van lokaalspoor in de Zak van Zuid-Beveland. In Hoedekenskerke staan attractieve voorzieningen centraal.

Twee entiteiten

Onder het verzamelbegrip "Stoomtrein Goes - Borsele"(SGB) vallen twee entiteiten:

1. SGB Exploitatie B.V. deze entiteit exploiteert de horeca en de attracties in Hoedekenskerke
2. Stichting Stoomtrein Goes - Borsele (SGB) deze entiteit:
 - exploiteert de spoorlijn tussen het emplacement in Goes en de stationsomgeving in Oudelande;
 - exploiteert de locomotieven en de rijtuigen en het spoorwegemplacement in Goes;
 - is de enige aandeelhouder van de SGB Exploitatie B.V.;
 - is een zogenoemde ANBI-stichting, waarbij ANBI staat een voor algemeen belang en nut beogende instelling.

Bestuur

Het bestuur van de Stichting Stoomtrein Goes -Borsele (SGB) bestond in 2023 uit:

N.X.C. Bax	voorzitter
P.P. van der Wilt	secretaris
G. van Willigen	penningmeester
J.P. Geysen	lid
M.H. de Bart	lid

Begin 2023 is afscheid genomen van de heer Th.A.A. Koomen als penningmeester. Het bestuur spreekt haar waardering uit voor de inzet van de heer Koomen. De SGB is mede dankzij zijn inbreng de corona-periode goed doorgekomen. In 2023 kwam het bestuur 11 keer bij elkaar voor bestuursvergaderingen. De volgende in 2022 genomen besluiten zijn in 2023 geëffectueerd en notarieel vastgelegd:

- wijziging statuten van de Stichting SGB en
- fusie van de Stichting SGB en SGB Infrabeheer B.V.

Verslag over 2023

Algemeen

Voor de SGB is 2023 een goed jaar geweest.

Hogere reizigersaantallen (46.000), bijdragen van onze sponsors en een zuinig financieel beleid hebben geleid tot een bescheiden positief resultaat. De liquiditeitspositie is goed en vraagt geen directe aandacht. Er liggen de komende jaren wel grote uitdagingen op het gebied van onderhoud van de collectie, onderhoud aan de spoorbaan en werving van nieuwe vrijwilligers.

De toename van het aantal reizigers is mede veroorzaakt door ons lidmaatschap met ingang van 2023 van de Museumvereniging (gebruikers Museumjaarkaart). Daarnaast viel de toename van het aantal extra ritten op, onder meer als gevolg van contacten met Belgische busmaatschappijen en een Duitse cruisemaatschappij. Ook is sprake van een toename van het aantal privé-boeking. Ons nieuwe tramstel, bestaande uit de OmC's 909 en 910, speelde hierin een belangrijke rol.

Het evenement "Sporen naar het Verleden" kende helaas minder bezoekers. Sterk gestegen kosten voor inhuur gastmaterieel speelde hierbij een rol waardoor dit evenement een negatief resultaat opleverde, ondanks de enthousiaste inzet van onze vrijwilligers. Dit heeft ertoe geleid dat het bestuur heeft besloten "Sporen naar het Verleden" in 2024 niet meer op deze schaal te organiseren, maar te vervangen door een kleinschaliger evenement.

De relatie met opleidingsinstituten, teneinde meer jongeren in contact te brengen met de SGB, beginnen hun vruchten af te werpen. Zo leidden de contacten met de Hogeschool Zeeland tot begeleiding op marketinggebied en met Scalda tot groenontwerpen en uitvoering daarvan op het museumterrein en een digitale impressie van de Treinenfabriek. Komend jaar zullen deze contacten verder worden geïntensiveerd.

Organisatie

Ook in 2023 werkte de SGB met 2 fulltime betaalde arbeidskrachten. Deze waren in dienst bij de Stichting Stoomtrein Goes-Borsele (1) en bij de SGB Exploitatie B.V. (1). Er waren op 31 december 2023 niet minder dan 220 onbezoldigde vrijwilligers actief, die zich ook dit jaar weer op alle onderdelen met veel enthousiasme hebben ingezet. Deze vrijwilligers vormen een stevige basis voor de activiteiten van de Stichting SGB.

Toch is de werving van nieuwe vrijwilligers cruciaal, omdat ook dit jaar gebleken is dat op een aantal functies aanvullingen nodig zijn. Met veel improvisatie is in 2023 de bezetting op de treinen ingevuld. Desondanks kon niet voorkomen worden dat enkele ritten geen doorgang konden vinden. Iets dat in 2024 extra aandacht verdient, zeker gelet op de toename van het aantal reizigers.

Collectie

Het afgelopen jaar is er veel werk verzet aan onze stoomtractie. Beide stoomlocomotieven “de Enter” en “de Bison” bleven het gehele jaar in de werkplaats voor noodzakelijk groot onderhoud. Verwacht wordt dat “de Bison” het gehele seizoen 2024 weer inzetbaar is. Stoomlocomotief “de Enter” zal echter tot in 2025 niet inzetbaar zijn.

Loc 5 van de Stichting Stoomtram Hoorn-Medemblik blijft evenals vorige twee jaren voor de SGB nog beschikbaar, waardoor de SGB in 2024 minder kwetsbaar zal zijn dan in 2023.

Ook aan rijtuigen werd noodzakelijk onderhoud uitgevoerd. In de nabije toekomst is groot onderhoud noodzakelijk, omdat het in weer en wind staan van onze collectie zich duidelijk manifesteert waardoor onnodige kosten worden gemaakt hetgeen demotiverend werkt voor de vrijwilligers. Het hebben van een goede stalling (in de toekomst de Treinenfabriek) is cruciaal voor het behoud van de collectie!

De Buffer Hoedekenskerke

De horeca-omzet was bij de Buffer hoger dan het jaar ervoor. Enkele activiteiten zoals “Stoompluimen in de Pluimenweide”, Halloween en de Kerstritten leverden een flinke bijdrage hieraan. Tegenvaller was het niet rijden van de minitrein gedurende het gehele jaar. Door het van overheidswege stellen van hogere veiligheidseisen, die zeer laat werden aangekondigd, konden de treintjes in 2023 niet rijden, dit tot grote teleurstelling van de kinderen en hun ouders. Naast het missen van deze omzet, drukten prijsstijgingen van ingekochte horecaproducten de marge. Toch kon het jaar 2023 positief worden afgesloten.

De verlichting in De Buffer is in 2023 vervangen door ledverlichting. De verwachting is dat De Buffer in 2024 vrijwel geheel energieneutraal kan zijn. Voorts zijn in 2023 de nodige investeringen gedaan in de minispoorbaan, het werkplaatsgebouw en het realiseren van een doorgang tussen De Buffer en het buiten opgestelde restauratierijtuig.

De komende jaren zal meer aandacht worden besteed aan de groei van het aantal bezoekers, die niet met de SGB-trein in Hoedekenskerke arriveren. Verwacht wordt dit te bereiken door het organiseren van extra activiteiten.

Museumterrein SGB Goes

De ontwikkeling van het museumterrein in Goes is verder doorgezet in lijn met het Plan Beretty. Met name de inrichting van het seinhuis (afkomstig uit Middelburg) is aangepakt. Met een historisch bedieningspaneel kunnen straks de wissels worden bediend op het spooreplacement.

Doordat er meer en meer op het terrein is te zien voor bezoekers dient het aantal gastheren en gastvrouwen te groeien. Afgelopen jaar zijn zij in een nieuwe outfit gestoken waardoor de herkenbaarheid is verhoogd en is er een boekwerk van de gehele collectie samengesteld, zodat er meer details over de collectie aan de bezoekers verteld kunnen worden. Daarnaast is er een toenemende inzet van onze figuranten ‘Ontspoord’ met als prachtig sluitstuk het eind 2023 georganiseerde evenement ‘Winter Wonderland’.

Ook is er de mogelijkheid om muziek uit de dertiger jaren op het terrein te laten klinken, waardoor de bezoeker direct in de stemming komt.

Projecten in het verslagjaar

C-12 NS rytuig

Nadat de subsidie was toegekend is daadwerkelijk een start gemaakt met de restauratie van dit rytuig. Het belooft een uitdagend traject te worden, met de nodige inzet van de vrijwilligers. Ter ondersteuning van de uitgaven is een crowdfunding actie gestart. Verwacht wordt dat aan het eind van dit project dit prachtige en unieke rytuig de collectie van de SGB zal gaan aanvullen.

Spoorbaan

In 2023 is er 350 m spoor vernieuwd nabij 's-Gravenpolder. Om de renovatie van de spoorbaan, een door de Provincie Zeeland gesubsidieerd project, af te ronden dient er nog een traject van 1 km uitgevoerd te worden. Aangezien de kosten hoger zijn uitgekomen dan begroot, onder meer als gevolg van een sterke stijging van de materiaalprijzen, moet de SGB het laatste deel van dit project voor eigen rekening uitvoeren. Op de balans per 31 december 2023 is voor het nog uit te voeren onderhoud aan de spoorbaan een voorziening opgenomen van € 177.000. De afronding van dit project wordt verwacht in 2026.

Groenonderhoud

Door de aanschaf van een Unimog en een takkenschaar kan het groenonderhoud langs de baan grotendeels in eigen beheer en duurzaam worden uitgevoerd. De lasten voortvloeiende uit deze investeringen worden ruimschoots gecompenseerd door besparing op externe kosten. Het groenonderhoud blijft een arbeidsintensieve activiteit. Er wordt voortdurend gezocht naar alternatieve mogelijkheden om het groenbeheer op een ecologisch verantwoorde manier en minder arbeidsintensief uit te voeren.

Treinenfabriek

De voorbereidende werkzaamheden voor de bouw van de Treinenfabriek zijn afgelopen jaar voortvarend aangepakt door een door het bestuur speciaal daarvoor ingestelde werkgroep. Dit om te veel vermenging met de dagelijkse activiteiten van de SGB te voorkomen. De eerdere toegekende subsidies ad € 980.000 vereisten nog een bedrag ad € 675.000 teneinde de begroting voor fase 1 te dekken. De werkgroep is hiermee bezig en verwacht het bedrag te kunnen binnenhalen.

Duurzaamheid

De werkgroep die belast is met het onderzoek hoe de SGB de komende jaren haar footprint kan verkleinen, behaalde haar eerste successen. In de werkplaats en op kantoor is de verlichting vervangen door ledverlichting.

Daarnaast is onderzocht of toepassing van HVO (hydrotreated vegetable oil) toegepast kan worden als brandstof voor onze dieseltractie. Hierbij kan een reductie van 90% CO₂ uitstoot worden gerealiseerd. Door de hoge prijs zal eerst getracht worden deze te verlagen via sponsoring alvorens deze brandstof te gebruiken.

In samenwerking met Zeeuwind wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn van duurzame opwekking van energie.

Veiligheid

Het bestuur stelt hoge eisen aan een veilige werkomgeving. Er worden met regelmaat schouwrondes gelopen om onveilige werksituaties op te sporen, vast te leggen en te verbeteren. Ook worden er regelmatig bijeenkomsten gehouden per afdeling om veilig werken onder de aandacht te houden.

Code Good Governance Cultuur

In haar bestuursvergadering van 5 maart 2024 heeft het bestuur besloten tot instelling van een Raad van Toezicht en een Raad van Advies, naast de invoering van haar eigen rooster van aftreden. Hiermee wordt een belangrijke stap gezet in verdere professionalisering van de SGB-organisatie.

Tot slot

Ook in 2023 is weer een prudent financieel beleid gevoerd. Dit heeft geleid tot de resultaten zoals deze in de jaarrekening 2023 tot uitdrukking komen. Zoals eerder vermeld zal dit voorzichtige en terughoudende beleid de komende jaren worden gecontinueerd.

De SGB is mede afhankelijk van de bijdrage van donateurs sponsors, fondsen en overheid. De gemeenten Borsele en Goes, de provincie Zeeland, het Mondriaanfonds, Cultuurfonds dragen financieel bij aan de exploitatie van het museum of de restauratie van belangrijke collectiestukken.

Er blijft ook in het komende jaar 2024 volop ruimte voor kleinschalige activiteiten en projecten, waarvoor de inzet van onze vrijwilligers onmisbaar is.

Een welgemeend woord van dank aan alle vrijwilligers voor hun inzet in het afgelopen jaar is dan ook zeker op zijn plaats ter afsluiting van dit jaarverslag 2023!

Goes, 9 maart 2024

namens het bestuur,

ir. N.X.C. Bax
voorzitter